

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РИЗИКОМ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Інноваційний ризик є постійним супутнім елементом здійснення розвитку торговельного підприємства за інноваційною моделлю. Враховуючи особливості інноваційної діяльності підприємств галузі торгівлі, зауважимо, що процес управління інноваційним ризиком є недостатньо вивченим. Визначення, оцінка та застосування доцільного методу мінімізації інноваційного ризику значно підвищило б ефективність інноваційного розвитку торговельного підприємства, що й обумовлює актуальність дослідження процесів управління ризиком.

Питання управління ризиками в інноваційній діяльності підприємства було досліджено багатьма вченими, де вивчалися основні методи оцінки ризику та методи його зниження. Проте існуюча теоретико-методологічна база управління інноваційними ризиками пов'язана із особливостями діяльності виробничих підприємств. Під інноваційним ризиком або ризиком здійснення інноваційної діяльності для підприємств будь-якої галузі пропонуємо розуміти можливість неотримання або недоотримання очікуваного ефекту.

Інноваційний ризик торговельного підприємства пропонуємо визначати за двома основними напрямками: ризик втрати інноваційних можливостей (ризик інноваційного потенціалу) та конкурентний ризик (ризик збільшення конкурентних недоліків). Було виділено три основних ризикових зони:

- допустимий ризик – виникнення ризикової ситуації при реалізації інновацій не має сильного впливу на кінцевий фінансовий результат та ефективність усіх бізнес-процесів підприємства;

- помірний ризик – виникнення ризикової ситуації при реалізації інновацій призводить до зменшення фінансового результату, але не збитку та зниження ефективності окремих бізнес-процесів, що можливо виправити без значних витрат;

- високий ризик - виникнення ризикової ситуації при реалізації інновацій призводить до отримання негативного фінансового результату та зниження ефективності окремих або усіх бізнес-процесів, що можливо виправити зі значними витратами або неможливо взагалі.

За двома отриманими зонами ризику (за інноваційним потенціалом та конкурентоспроможністю) для кожного торговельного підприємства можливо визначити стратегію управління ризиком за допомогою розробленого матричного методу (рисунок 1). Пропонується використовувати три основних стратегії управління інноваційним ризиком:

- стратегія сміливих дій – торговельне підприємство, не зважаючи на існуючий ризик може здійснювати заплановану інноваційну стратегію;

- стратегія обережних дій – торговельне підприємство повинно враховувати існуючий ризик та скоротити цільових сфер застосування інновацій одночасно або впроваджувати більш жорсткий контроль за реалізацією інноваційної стратегії та витратами ресурсів й реакцією ринку;

- стратегія відмови або самострахування - підприємство повинно враховувати існуючий ризик та відмовитися від реалізації інноваційної діяльності або обрати лише одну-дві сфери застосування інновацій та створювати страховий фонд й зусереджуватися на основному виді діяльності.

Зона ризику за втраченими можливостями	Допустимий ризик	Помірний ризик	Високий ризик	Стратегія обережних дій	Стратегія само зберігання	Стратегія само зберігання (стратегія відмови)
				Стратегія сміливих дій	Стратегія обережних дій	Стратегія само зберігання
				Стратегія сміливих дій	Стратегія сміливих дій	Стратегія обережних дій
				Допустимий ризик	Помірний ризик	Високий ризик
Зона ризику збільшення конкурентних недоліків						

Рисунок 1- Матриця визначення стратегії управління інноваційним ризиком торговельного підприємства

Таким чином, враховуючи ризик торговельного підприємства втратити свої інноваційні можливості (інноваційний потенціал) та збільшити свої конкурентні недоліки (знижити конкурентоспроможність), можливо визначити загальну стратегію управління інноваційним ризиком, яка повинна враховуватися при подальшій реалізації інноваційної стратегії як за моделлю поведінки на ринку, так і сферами застосування інновацій.